

[Chr. Madsen.]

at virke som en ankeinstans, så man kom ud over de byråd, der kan besværliggøre den pågældende persons skattelempelse.

Og så en bemærkning til hr. Kjær Rasmussen, der siger, at jeg udtrykker mig parallelt med ham. Det forstår jeg ikke rigtigt. Det, jeg har talt om, er de praktiske kendsgerninger, ting, der foregår rundt omkring, hvor mennesker bliver trukket for skat i alt for ringe indkomster, og det er en gammel foreteelse. Jeg ved ikke, om det er noget, som hr. Kjær Rasmussen særlig har patent på at tale om.

Finansministeren (Poul Møller): Må jeg sige til hr. Chr. Madsen, at for så vidt angår statsskatten, kan man søge om skattelettelse; sagerne afgøres i første instans af amtsligningsinspektorerne, altså ikke af kommunalbestyrelsen — undtagen i Frederiksberg og Gentofte kommuner — og hvis man ikke er tilfreds med amtsligningsinspektoratets afgørelse, kan man indbringe den for finansministeriet. Og som jeg nævnte i min første tale, er det meget, meget få sager, vi har i finansministeriet af denne karakter.

Hvad angår spørgsmålet om at give besked til indenrigsministeren, vil jeg dog gerne rette hr. Kjær Rasmussen. Jeg tror ikke, indenrigsministeren er en mand, som man sådan giver en besked til, og det har jeg vist heller ikke sagt — det ville være mig fjernt med det kendskab, jeg har til indenrigsministeren, at bruge det udtryk — men jeg har sagt, at jeg ville tale med indenrigsministeren om denne sag. Og jeg vil sige til hr. Peter Nielsen, at allerede af den grund, at indenrigsministeren har to lovforslag, der ligger i kildeskatteudvalget, vil det jo være praktisk, at han kan få samrådet dér.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (Kjær Rasmussen): Jeg vil gerne lige have den højtærede finansministers kommentar til det spørgsmål, om det er muligt at foranledige, at der gives besked til kommunerne om at afholde sig fra at udpante på kontrolstederne.

(Kort bemærkning).

Chr. Madsen: Finansministeren sagde, at når man søgte om lempelse i statsskatten, skulle det gå over et lokalt plan, før det kom til ministeriet, og så var der nogen sandsynlighed for, at man fik skattelempelse. Jeg skal gøre finansministeren opmærksom på, at for nogle år siden blev den fremgangsmåde gennemført i perioder, hvor der var stor arbejdsløshed i Ålborg, at der blev sendt omkring ved 100 ansøgninger om skattelettelse herover, og der blev for samtliges vedkommende skrevet tilbage, at så lang tid de ikke kunne godkendes på lokalt plan, kunne man ikke tage stilling til dem her i ministeriet. Sådan virkede det altså i praksis, selv om loven siger noget andet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. (Kildeskat). Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten. (Ændringer som følge af kildeskattens ikrafttræden).

(Lovforslaget (nr. 105) findes i tillæg A. sp. 2529, fremsættelsen i tidenden sp. 2071).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v. (Ændringer som følge af kildeskattens ikrafttræden).

(Lovforslaget (nr. 106) findes i tillæg A. sp. 2575; fremsættelsen i tidenden sp. 2071).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Grünbaum: Disse to forslag om ændring af ligningsloven og af lov om særlig indkomst indeholder jo en række ændringer, som stort set er en følge af kildeskatteordningens iværksættelse; de må derfor ses i sammenhæng med selve kildeskatteloven og med forslag til lov om ikrafttræden af kildeskatteloven, og de mange tekniske og redaktionelle ændringer egner sig efter min opfattelse bedst for en drøftelse i udvalget.

Jeg finder derfor ikke grund til her i dag at gå ind i nogen egentlig gennemgang af lovforslagene med principiel stillingtagen til de enkelte punkter; men jeg kan dog allerede nu sige til finansministeren, at vi i mit parti i det store og hele er enige i de af finansministeren fremsatte forslag, idet vi naturligvis må forbeholde os vor stilling til enkeltheder i disse.

Man bemærker jo, at der også med disse forslag ønskes givet udvidede bemyndigelser til finansministeren, og det må vi se på. Det er ikke helt den linje, man tidligere så stærkt forfægtede fra konservativ side og fra venstres side, men derfor behøver forslagene jo ikke at være forkerte. Jeg understreger, hvad finansministeren selv har sagt ved sin fremsættelse, at det må være en forudsætning, at der på en række områder forhandles med kommunerne — det vil jeg gerne sætte en streg under — og naturligvis også med andre interesserede, som finansministeren udtrykte sig, og vi vil jo altid her i folketinget kunne få lejlighed til at tage de forskellige spørgsmål op, hvis der skulle vise sig problemer med disse udvidede bemyndigelser. Jeg er personlig enig i, at det nok er det mest praktiske, at finansministeren kan træffe bestemmelse på de anførte områder.

Vedrørende det særlige fradrag for lønindtægter indtjent i Grønland synes jeg, det ser lidt ejendommeligt ud, at det store fradrag

kun ydes en gift mand, men ikke en gift kvinde, når vi nu dog stræber henimod ligestilling. Jeg tror, vi i udvalget skal se på, om det er muligt at finde en anden formulering, der passer bedre med hensigten at nå frem til ligestilling.

At der nu også, hvad angår særlig indkomstskat, foreslås gennemført særskilt beskatning for hustruindkomsten, mener jeg må være ganske naturligt på de områder, hvor hustruens almindelige indkomst vil blive særbeskattet, men vi savner jo stadig finansministerens og regeringens forslag til selve denne særbeskatning af hustruindkomst, og jeg vil derfor atter i dag spørge, hvor lovforslaget bliver af. Det burde vel være kommet sammen med de lovforslag, vi behandler her i dag. Af finansministerens udtalelser i radioens pressemøde forstod vi jo, at lovforslaget var praktisk taget færdigt; der er for så vidt intet sambeskatningsproblem tilbage, sagde finansministeren ifølge referat i Berlingske Tidende. Så er det jo lidt mærkeligt, at dette lovforslag stadig væk ikke er kommet. Der er mange, der gerne vil se det. Finansministeren har erklæret sig positiv over for tanken om eventuelt at gennemføre særbeskatningen fra midten af næste år, og der ventes altså på konkret forslag herom fra regeringen.

Det samme gælder forslag til de ordninger, man har bebudet, til delvis afhjælpning af de skader, der er forvoldt mange skatteydere ved udsættelsen af kildeskattens ikrafttræden til 1970. Også her ventes der på konkrete forslag fra regeringen. Det er således mere det, der ikke står i de to lovforslag, vi har til behandling her i dag, der har den egentlige interesse, den store interesse.

Når jeg fremdrager dette spørgsmål om særbeskatningen her i dag, skyldes det også, at finansministeren i sit forslag til ændring af ligningsloven, altså det, der er til behandling i dag, har foreslået, at § 23, den paragraf, der handler om det nugældende særlige hustrufradrag på indtil 2.000 kr., skal ophæves. Det foreslås der jo. Det er mærkeligt, synes jeg, at der ikke siges noget herom hverken i finansministerens fremsættelse eller i bemærkningerne til lovforslaget. Man har jo dog fundet anledning til at motivere ophævelsen af § 26 om børns beskatning; her henviser man til,

[Grünbaum.]

at der i forslaget til ændring af kildeskatteloven er optaget nye regler om beskatning af børn. Men der foreligger jo ikke tilsvarende noget forslag om den særbeskatning, der må være forudsætningen for ophævelsen af hustrufradraget. Hvorfor stiller man så forslag her om at ophæve hustrufradraget? Det er jo slet ikke givet, at hustrufradraget skal ophæves, det afhænger jo ganske af, hvad man i øvrigt vil gennemføre af regler i forbindelse med særbeskatningen af hustruindkomst. Jeg forstår da udmærket, at man i finansministeriet gerne vil have denne lovgivning gjort færdig så hurtigt som muligt af hensyn til arbejdet med kildeskatten, og vi vil for vort vedkommende meget gerne medvirke til en sådan hurtig behandling, men forudsætningen herfor må dog være, at der virkelig er grundlag for at tage stilling, og det er der jo ikke, så længe vi ikke har fået regeringens forslag om særbeskatningsreglerne. Disse regler må dog også have betydning for hele programmeringen af EDB-ordningen for kildeskatten. Jeg mener, at forslaget herom alene af den grund allerede burde have foreligget for folketinget.

Man spørger jo så sig selv, om det da alligevel er her, vi har en af motiveringerne for udskydelsen af kildeskattens ikrafttræden. Mistanken er der, jeg har nævnt den før, og den bliver ikke mindre af det, der foreligger, snarere forstærket. Og på den anden side, hvis det ikke er her, vi har forklaringen eller en del af forklaringen, hvorfor er forslaget så ikke fremsat i hvert fald senest i forbindelse med det nu foreliggende forslag, hvori hustrufradraget foreslås ophævet? Vi mener, at det ville have været det lovgivningsteknisk mest naturlige, når man nu kommer med forslag om at ophæve hustrufradraget, at man så også havde det andet med. Det er jo muligt, at finansministeren meget omgående vil komme med det, det ved vi ikke noget om, men det er også derfor, jeg rejser spørgsmålet her i dag. Jeg synes nemlig, finansministeren skylder folketinget en forklaring. Vi ved, der er ret stor uenighed mellem de tre regeringspartier om, hvorledes ordningen med særbeskatning skal være, men man har jo ikke hidtil givet oplysning om disse problemer. Vi har praktisk taget

ikke fået noget at vide om dette meget vigtige spørgsmål. Hvis det ikke skulle være rigtigt, at der er en sådan uenighed inden for regeringen, så kan påstanden herom jo meget let dementeres, men det er ikke nye talemåder og bortforklaringer, jeg efterlyser. Vi beder om at få det konkrete forslag frem her i folketinget.

Ja, jeg har fundet det naturligt at trække dette spørgsmål frem af de grunde, jeg har nævnt, og så skal jeg i øvrigt tilsige vor medvirken til en saglig og forhåbentlig også hurtig behandling af de to lovforslag.

Haustrup Clemmensen: Vi sidder som bekendt i øjeblikket med arbejdet i kildeskatteudvalget og skal endda i umiddelbar fortsættelse af forhandlingerne her i det høje ting i dag fortsætte dette udvalgsarbejde. Jeg finder det derfor naturligt at afstå fra ligesom midt under udvalgsarbejdet at gå ind i en mere detaljeret diskussion om disse spørgsmål, der hører hjemme i udvalget. Det er klart, at vi dér på forskellige områder venter regeringens ændringsforslag, som det er vort indtryk snart vil fremkomme, men det kan vel ikke være formålet i dag at diskutere disse spørgsmål, vi har udvalgsarbejdet netop til det samme.

Jeg vil dog gerne på den givne foranledning understrege, at når hr. Grünbaum for et øjeblik siden på ny gav udtryk for en mistanke om, at udskydelsen af kildeskatten ikke skyldtes de grunde, der fra regeringens side var angivet, så anmoder jeg ydmygt om, at dette ikke bliver en tvangstanke for den tidligere finansminister, for hr. Grünbaum. Vi har ved flere lejligheder her i tinget drøftet disse ting, og der er givet oplysninger fra regeringens side om de saglige og tungtvejende administrative grunde, der gjorde en udskydelse nødvendig, og så synes jeg ærligt og redeligt ikke, det tjener alt for mange formål at fortsætte med at mistænkeliggøre på et grundlag, der ikke sagligt kan holde.

Jeg vil gerne sige, at vi fra det konservative folkepartis side i princippet kan give tilslutning til disse ændringer, der jo stort set er konsekvensændringer, i ligningsloven og lov om særlig indkomst, foranlediget af og ikrafttrædende samtidig med kildeskattens ikrafttræden. Vi vil vedrørende ligningsloven gøre opmærksom

[Haustrup Clemmensen.]

på, at vi selvfølgelig kan tiltræde ændringerne vedrørende udenrigstjenestens beskatingsregler og konsekvensændringerne i forbindelse med boligforliget vedrørende lejeværdi af bolig i eget parcelhus, og at vi afventer også dér det i fremsættelsen bebudede initiativ fra regeringen næste år med henblik på, hvordan den 14. almindelige vurdering skal indpasses i boligforligets rammer.

Må jeg derudover erindre om, at der i forslaget til ændring af ligningsloven er tale om nogle ændringer dels vedrørende fristerne for skatteligningens færdiggørelse, dels vedrørende klageadgangen. Vi tror, det er naturligt, at der her sker en smidiggørelse, men jeg vil gerne give udtryk for, at vi under udvalgsarbejdet gerne nærmere vil se på, hvor vidtgående disse bemyndigelser er, som jo er foreslået givet uden tidsbegrænsning. Det er vist helt naturligt, at man i en overgangsordning har brug for fra ministerens side temmelig vidtgående bemyndigelser, men vi må under udvalgsarbejdet se, om det virkelig skulle være således, at der er behov for f. eks. som foreslået i § 32 B, at finansministeren bemyndiges til at fastsætte andre frister for ligningsarbejdet og for indgivelse af klage end de i lovgivningen fra 1922, den gamle statsskattelov, §§ 24, 25, 27 og 30 angivne. Det er vel naturligt, at man som hovedregel må ønske og principielt må ønske, at så mange af disse regler som overhovedet muligt findes i selve loven; det er et hensyn at vise borgerne og vel også naturligt, at lovgivningsmagten direkte tager ansvaret på disse områder.

Vi vil også gerne under udvalgsarbejdet se på spørgsmålet om den foreslåede § 32 D, hvor der er tale om, at vedkommende kommunalbestyrelse kan bemyndige et medlem af den kommunale ligningsmyndighed eller en i kommunen eller i en anden kommune ansat person til at udøve de funktioner, der her er tale om, nemlig forskudsligningen. Det er en meget vidtgående regel, og selv om der er mulighed for at appellere til selve den kommunale ligningsmyndighed, men derefter heller ikke længere, må det vel være naturligt at undersøge i udvalgsarbejdet, om en så vidtgående formulering er påkrævet. Endelig vedrø-

rende disse bemyndigelser: der står i § 32 D, stk. 3, at finansministeren træffer bestemmelse om, hvilke myndigheder der skal varetage opgaverne i forbindelse med beregning og opkrævning af skatter og afgifter m. v., der opkræves efter kildeskattelovens bestemmelser. Det må vel også her være naturligt at se, om ikke denne bestemmelse kun skal være tidsbegrænset, således at man derefter fremtidig også kan få disse dog temmelig vigtige spørgsmål klart udtrykt i selve lovgivningsteksten.

Vedrørende lovforslaget om særlig indkomstskat er der vel fra alle sider enighed om, at der stadig er behov for en sådan lovgivning, og vel også enighed om, at den ikke kan afløses af kildeskatten. Vi hilser med glæde, at der også for disse indkomstarter bliver mulighed for en særbeskatning for gifte kvinder; der er ikke nogen omgælsesmulighed allerede af den grund, at der jo er tale om en proportional beskatningssats på 30 pct.; den eneste forholdsvis beskedne fordel, der kan være tale om, er, at hver af ægtefællerne måske kan få eller foreslås at have ret til 1.000 kr.s fradraget, før 30 pct.s beskatningen sætter ind. Derudover er der stillet forslag om, at den tidligere alternative mulighed for at komme væk fra særlig indkomst og over på almindelig indkomst, fordelt over 3 år, for disse indkomstarter ophæves. Det må vist ud fra et rationaliseringshensyn være naturligt, selv om vi ikke er blinde for, at det likviditetsmæssigt for de forholdsvis få borgere, der måske har haft interesse i denne mulighed, kan betyde en stramning.

Må jeg endelig sige til sidst vedrørende loven om særlig indkomstskat, at der fra ministerens side i fremsættelsen på ny er gjort nogle bemærkninger vedrørende dødsbøbeskatningen og henvist til, at overvejelser herom pågår i ministeriet, og at man regner med snart at fremsætte ændringsforslag under udvalgsbehandlingen. Jeg havde lejlighed til på mit partis vegne allerede under første behandling af selve kildeskatteforslaget at gøre bemærkning om, at vi tillægger dette spørgsmål stor betydning, først og fremmest af hensyn til generationsskiftet, som i forvejen kan være vanskeligt og alvorligt nok at få gennemført; derfor er det vor opfattelse, at det ikke yderligere bør vanskeliggøres.

[Haustrup Clemmensen.]

Vi har allerede i udvalget fået henvendelser fra revisorer og fra Advokatsamfundet herom, og vi mener altså, at det er en af de sager, vi under udvalgsarbejdet må underkaste en overordentlig indgående drøftelse og forsøge at finde en også administrativt fornuftig og forsvarlig løsning på.

Disse lovforslag er som bekendt fremsat efter 15. marts, men jeg går ud fra, at man også fra alle andre sider i tinget, ligesom vi gør det, finder det naturligt, da det er konsekvensændringer til kildeskattelovgivningen, at vi fremmer arbejdet i udvalget med disse sager så stærkt som muligt, således at borgerne så tidligt som muligt får mulighed for virkelig at vurdere, hvilke regler kildeskatten skal opkræves efter.

Foged: Ja, ligesom de foregående talere vil jeg sige, at de almindelige regler kan vi stort set tiltræde, og vi finder det naturligvis heldigt, at ministeren allerede på nuværende tidspunkt kommer med forslag om en ligningslov. Det har jo tidligere været i november, ja, næsten december måned, vi har behandlet ligningslovforslaget; så er det jo ganske hyggeligt, at vi så tidligt kan komme i gang med det.

Når det er sagt, vil jeg dog gerne tilføje, at det skulle også gerne indebære, at de regler, der bliver gennemført, er gennemført i samarbejde med folketinget. Jeg finder faktisk, at på visse punkter er bemyndigelserne så omfattende, at det ville være rart i det mindste i udvalget at få en noget mere fyldestgørende oplysning om de forskellige ting, sådan at udvalget ligesom havde hånd i hanke med, hvad det var, ministeren tænkte om de forskellige forhold.

De første ting, der er nævnt i lovforslaget, synes jeg ikke der er noget grundlag for diskussion om; det drejer sig om personer i udenrigstjenesten, der nu beskattes efter kildeskatteforslaget — det er i orden; og de forskellige ting vedrørende beregning af lejeværdi af egen bolig er en simpel

følge af boligforliget; også det tiltræder vi. Derimod finder vi, at de bemyndigelser med hensyn til fristerne for ligningsarbejdet, som skal fastsættes af finansministeren, bør diskuteres i udvalget, for at vi ligesom kan få at vide, hvor vidtgående bemyndigelserne egentlig er, men endnu mere ønsker vi finansministerens oplysninger om, hvilke regler der skal være for beregningen af skat. Jeg havde nær brugt den klassiske vending om hvem, hvad og hvor? Hvem skal beregne den, hvor skal den beregnes, og hvordan skal det i det hele taget foregå? Jeg har forstået på finansministerens fremsættelse, at de ting er diskuteret med kommunale folk, med kommunalbestyrelsesmedlemmer, og jeg må formode, at vi kan få nogenlunde rimelige oplysninger om, hvorvidt det bliver kommunale kontorer, amtskontorer, eller hvad ved jeg, der skal foretage beregninger. Men det er vidtgående forslag, og det har vidtgående konsekvenser, hvordan opbygningen af vort næste skattesystem finder sted, og derfor må det være rimeligt, at det sker i samarbejde med folketinget.

En af de ting, jeg dog finder mest alvorlige i lovforslaget, er, at der ikke skal være adgang til at klage over forskudsberegningerne. Finansministeren foreslår, at der ikke skal være en sådan adgang, idet ministeren mener, at det ikke er nødvendigt, og ministeren kommer så dog til den konklusion til sidst, at en sådan klageadgang desuden ville virke meget komplicerende og sinkende for arbejdsgangen. Der finder jeg at den højtærede minister ligesom har slået sig selv på munden. Den ville virke meget komplicerende og sinkende for arbejdsgangen — det må altså betyde, at der er årsag til og grundlag for klage. Jeg vil gerne her sætte mig på den side af bordet, hvor skatteyderen sidder; jeg ved jo, den højtærede finansminister skal sidde på den anden side. Men skatteyderen vil nok i denne sag sige: er der ikke mulighed for, at jeg i det mindste, når jeg er pålignet et eller andet, har et sted at gå hen og fore-

[Foged.]

lægge min sag, hvis jeg ikke finder afgørelsen rimelig? I særdeleshed mener jeg, at § 32 D giver en nærmest diktatorisk myndighed til enkeltperson vedrørende ansættelsen af skatten, og nok har jeg altid haft meget tilovers for det, man kalder kommunalt selvstyre, men det kan da også drives for vidt, for at sige det rent ud. Jeg vil gerne citere § 32 D:

„De kommunale ligningsmyndigheder fastsætter grundlaget for den foreløbige skattesvarelse efter kildeskattelovens §§ 45, stk. 3, 48, 50, 51, 52 og 53. Vedkommende kommunalbestyrelse kan bemyndige et medlem af den kommunale ligningsmyndighed eller en i kommunen eller i en anden kommune ansat person til at udøve disse funktioner. En beslutning, der er truffet af den pågældende, kan forlanges forelagt den kommunale ligningsmyndighed til afgørelse.“

Det er ikke stor klageadgang, det er diktatorisk myndighed, næsten lagt i hånden på én, jeg var lige ved at bruge udtrykket tilfældigt valgt person — nu er han jo nok ikke så tilfældig, som det ser ud til, men én person — og så er der kun klageadgang til de kommunale ligningsmyndigheder, der sådan set nærmest kan sige: nå ja, da vi ikke har mere end almindelig forstand på de sager, for nu administreres de jo andre steder, så følger vi naturligvis den indstilling, som vor mand er kommet med. Jeg tror, at i alle de sager, hvor en skatteyder ligesom kan, skal vi sige blive lidt harm på samfundet over at blive dikteret noget, som ikke er færdigdebatteret, skal vi være forsigtige med at bestemme, at der ikke er klageadgang. Jeg tænker f. eks. på fredningssager; hvis der ikke var et overfredningsnavn, så var disse sager ikke nær så lette at køre, som de nu er blevet, og på mange andre områder er det jo det samme: er der en klageinstans, så føler borgeren sig beroliget. Men her er det, som om ministeren mener, at det skal være et diktat, i det mindste i et år, det år, hvor kildeskatten efter denne foreløbige ligning fungerer. Først når man er kommet så vidt frem, at man skal til den endelige skatteansættelse, bliver der adgang til klage, og denne klageadgangsprocedure vil da formentlig tage et par år mere. Det vil igen sige, at den skatte-

yder, der har følt sig gået for nær måske med hensyn til skattefradrag af forskellig art — der er jo stadig væk visse skønnede ting, som kan diskuteres — fra det tidspunkt, hvor skatten er trådt i kraft, må yde en vis skat, som ganske vist vil blive tilbagebetalt, hvis den er uretmæssigt pålignet, men der vil gå mindst to år, inden vedkommende når frem til at få sin eventuelle ret. Nu kunne man jo nok sige: er det så almindeligt, at folk får den eventuelle ret? Ja, det ligger jo da sådan i landskatteretten; at mellem 40 og 50 pct. af de skatteydere, der klager til landsskatteretten, får medhold. Det er derfor, jeg mener, at når så stor en part får medhold, så har skattemyndighederne alligevel gang på gang trådt den enkelte skatteyder lidt for nær, ellers blev der ikke så mange klager; derfor beder jeg om, at det bliver et af de problemer, vi får diskuteret helt til ende, sådan at der ikke skal opstå, skal vi sige unødigt surhed over den måde, hvorpå kildeskatten til sin tid skal administreres.

Med hensyn til den særlige indkomstskat har jeg kun én ting, jeg synes jeg vil gøre opmærksom på; det drejer sig om det tilfælde, hvor skatteyderen, når der var tale om særlig indkomst, kunne få den beskattet som almindelig indkomst over 3 år. Jeg forstår udmærket, at finansministeren i den givne situation må sløjfe denne ret, bl. a. på grund af det såkaldt skattefrie år, men jeg beder dog om, at man også på dette område tager sagen op til behandling på den måde, at når kildeskatten til sin tid er trådt i kraft, kan man gå ind på de gamle regler igen, så en borger, der bliver pålignet særlig indkomstskat, kan bede om at få indkomsten beskattet over 3 år. Jeg er indforstået med, at der på nuværende tidspunkt ikke skal være denne regel, men det var en lempelse, der i sin tid blev indført, fordi man fandt det rimeligt, at en særlig indkomst, der ligesom indeholder en opsummering af indkomst, skulle have mulighed for at blive beskattet over en år-række i stedet for inden for ét år; og vi fandt dengang frem til reglen om 3 år, og jeg anmoder om, at denne regel på ny må blive indført i loven på en sådan måde, at den dog ikke indføres, før kildeskatteloven træder i kraft, så der ikke er noget skattefrit år til at forvirre begreberne. Men til

[Foged.]

den tid kan den lige så godt gælde, som den har kunnet tidligere, og vi beder om, at noget, vi mente var et gode, på den måde kommer ind i billedet igen.

Ligesom der tidligere er gjort opmærksom på det, hilser vi med tilfredshed, at finansministeren har bebudet, at spørgsmålene omkring dødsbopbeskatningen vil blive taget op til ny drøftelse, og at finansministeren i udvalget vil forelægge os et materiale, der er mere acceptabelt end det, vi foreløbig har set.

Med disse ord vil jeg anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling. Vi har intet at sige imod, at fristen 15. marts ikke er overholdt; vi finder, at dette arbejde udmærket kan gøres færdigt inden ferien.

Dagmar Andreasen: Da det radikale venstres ordfører vedrørende disse lovforslag, hr. Niels Helveg Petersen, er forhindret i at være til stede, skal jeg på hans vegne sige nogle ord. Jeg skal dog ikke knytte mange bemærkninger til lovforslagene, der som allerede tidligere nævnt her i dag er bedst egnet til at blive behandlet i udvalg.

Jeg vil dog gerne henstille, at man i udvalget vil overveje, om ikke § 15 i ligningsloven (ligningslovforslagets § 1, nr. 14) kunne udvides. Den omhandler adgangen til, hvis et regnskab udviser underskud, da at trække dette underskud fra i den skattepligtige indkomst for de to efterfølgende år — ét eller to år, ligesom der er plads til det. Der er nogle lande, hvor man har adgang til også at trække underskuddet fra i indkomsten for det foregående år, og jeg vil gerne, om udvalget kunne undersøge, om det ville være muligt at indføre dette i Danmark; jeg tror, at det i mange henseender ville virke fremmende på initiativet, hvor det drejer sig om risikofyldt forretning.

Med disse få ord skal jeg på det radikale venstres vegne love, at vi vil medvirke til hurtig og velvillig behandling i et udvalg.

Omman: Ja, vi behandler jo nu den ligningslov, som skal så at sige følge beskatningen ind i en ny æra.

Ligningsloven er jo en mærkelig skifting; den første ligningslov blev vedtaget den 19. december 1942. Den indeholdt — og det blev udtrykkeligt betonet i dens titel —

midlertidige ændringer af statsskatteloven; de var for en stor del inspireret af krigs- og inflationsfænomener. Men siden har folkettinget år efter år gennem denne lov lappet på skattesystemet og har skabt en række mange gange stærkt tidsbetonede særordninger, som så har fået lov til at blive stående med det resultat, at systemet er blevet et vildnis. Det var indkomstgrundlaget, man ændrede, målestokken for, hvor meget den enkelte person skulle betale i skat sammenholdt med den skatteskala, som folkettinget nu vedtog. Og disse særordninger indebar jo, at der blev indført særlige målestokke for visse befolkningsgrupper. Hertil kom så, at man også andre steder end i den gamle statsskatte lov og ligningslovene beskæftiger sig med indkomstgrundlaget: renteforsikringsloven, afskrivningsloven, investeringshenslæggelsesloven, selskabsskatte loven, lov om særlig indkomstskat og endelig i ligningsdirektoratets årlige efterhånden meget omfangsrige ligningsregler, der faktisk har samme funktion, som lovene har. I landsskatte retten, i ligningsdirektoratet, i skattedepartementets forskellige kontorer ligger nu dynger af ældre afgørelser, som man af og til må tage frem til støtte for en eller anden afgørelse, fordi de i hast vedtagne regler efterlod tvivl i mange tilfælde.

Så uoverskueligt behøver det ikke at være. Nu må tiden være inde til, at man begynder på at lave en samlet kodifikation, så at systemet bliver overskueligt, og så at gammelt og betydningsløst stof luges ud. Jeg tror, at en systematisk sammenstilling vil byde på en hel del overraskelser med modstridende lovbestemmelser og ting, der udmærket kan undværes, eller som kan sammenarbejdes i enklere og mere generelle bestemmelser.

Se, ud fra et sådant reformsynspunkt er det foreliggende forslag til ligningslov jo noget af en skuffelse. Det bevarer med flid de sammenhobede regler, og der foreslås kun nødtørftige konsekvensændringer. Det er skralt med reformviljen, og den højtrædede statsministers tidligere undsigelse af uretfærdige fradrag er ikke rigtig trængt frem til den nuværende finansminister. Så meget som muligt skal åbenbart forblive, som det var. Ja, det er endda ikke rigtigt, for det hele bliver endnu mere indviklet. For nu har

[Ømann.]

vi også fået kildeskatteloven, og visse ting kan man læse om i både ligningslov og kildeskattelov, det gælder f. eks. lønmodtagerfradraget, og det gælder en række andre emner. Det er svært at få øje på det formålstjenlige i en sådan systematik; det skulle have været muligt ved denne lejlighed at sammenarbejde disse ting. Men hvad værre er: der er ikke rørt ved de uretfærdige særordninger, som der findes masser af i ligningsloven. I § 8 findes en regel om fradrag for udgifter til reklame og rejser i anledning af salg, som man kunne tænke sig at foretage, uanset om der nogen sinde kommer andet end en privat rejse ud af planerne. Denne regel har fungeret som en direkte opfordring til skattemisbrug, det kan finansministeren erkyndige sig om ved at spørge ligningsmyndighederne.

Og den næste bestemmelse, § 8 A, ja, om den er der ført lange forhandlinger i kildeskatteudvalget. Det drejer sig om de skattefri gaver; der var f. eks. tale om bidrag også til et monument for den jyske hingst. Der var enighed om, at denne regel om gavefradrag var en af de lidet pyntelige gevækster på vort skattesystem, men nu forstår man, at også det radikale parti har forsonet sig med denne regel.

Går man videre til § 14, så støder man på reglerne om forsørgelseskontrakter; efter disse regler kan man hugge toppen af sin indkomst, hvis man sætter et papir op om, at man vil yde en privat understøttelse. Det vil sige, at man får alle skatteydere med på at betale til sådanne understøttelser, der ikke kommer dem det ringeste ved, og som ofte bærer præg af, at hovedformålet er at opnå et skattefradrag.

I samme paragraf ligger gemt problemet om visse menighedsmedlemmers fradrag for ydelser til forskellige trossamfund. Folkekirkbidraget kan jo ikke længere trækkes fra, efter at skattefradragsreglen er ophævet; derfor er der her et lighedspøblem, som skal løses, men det finder finansministeren åbenbart ikke er særlig påtrængende.

§ 27 om etableringslempelser er der praktisk taget ingen der benytter sig af, men alligevel skal denne bestemmelse stå og fylde op, til trods for at der er vedtaget

andre love, hvorigenennem det smukke formål kunne realiseres.

§ 14 A handler om lejeværdien af parcelhuse. Se, hele denne beskatning er jo ulykkeligvis låst fast gennem boligforliget, men nu sættes lejeværdien altså op til 3¼ pct. i henhold til de boligpolitiske aftaler, som det så smukt udtrykkes. Den kommende 14. almindelige vurdering skal ingen indflydelse have på den ejendomsværdi, der skal anvendes, men derimod fremgår det, at det vedligeholdelsesfradrag på 1 pct., som hjemles i samme paragraf, skal beregnes af den kommende højere vurdering, og det er jo en mærkværdig inkonsekvens.

Det var kun et par udpluk af de mange bestemmelser i ligningsloven, som der ikke er rørt ved. Der er mange andre diskutabile bestemmelser, som det ville være naturligt ved denne lejlighed at luge ud, når der skal reformeres og forenkles. Jeg har tidligere sagt, at skattereformen nu synes at være kommet i dårlige hænder, og det foreliggende forslag til ligningslov giver mig ikke anledning til en mildere bedømmelse. De realændringer, der er foreslået, er for det meste konsekvensændringer, og jeg har ikke meget at bemærke til dem. Fradraget i lønindtægt indtjent i Grønland, som er mindre for hustruen end for ægtemanden, tror jeg vi skal se lidt på. At børnetilskud og udetillæg føjes til listen over de skattefri ydelser, ja, det er jo en følge af allerede foreslåede ændringer, og det samme gælder jo de ændrede regler for bidrag til ægtefælle og børn i tilfælde af samlivs ophør, separation og skilsmisse. At en ægtefælle, som har et barn hos sig, ikke kan trække bidraget fra, forekommer på forhånd rimeligt, når bidraget faktisk ikke længere beskattes.

Jeg forstår godt, at finansministeren for nærværende helst ville være fri for at lovgive nærmere om ligningsorganisation, om beregning af skat og om opkrævning, og at der derfor er ønsket fuldmagter til at gennemføre disse ting, men jeg tror nu nok, det ville være rart i udvalget at få en redegørelse for, hvordan disse sager for tiden står, alle disse sager, som det nu foreslås at give finansministeren meget vidtgående fuldmagter til at anordne.

Se, hvad angår spørgsmålet om klage-

[Ømann.]

adgang eller ikke klageadgang med hensyn til de foreløbige ansættelser, så tror også jeg, at dette spørgsmål vel nok trænger til en lidt nærmere undersøgelse. Vi kendte jo fænomenet i forbindelse med ansættelse af tilflyttere. Der kom et betydeligt antal klager over disse ansættelser af fremtidig indkomst; en stor del af dem beroede på misforståelser, og det kunne ordnes ved samtaler med ligningsmyndighederne. Jeg er da heller ikke i tvivl om, at der findes mange kommuner, hvor vi har ligningsmyndigheder, der er i stand til at klare dette problem, så at der i virkeligheden ikke bliver noget klagebehov, men jeg tror nu nok, at i visse tilfælde kan der være behov for en klageadgang; det kommer jo også en del an på, hvorledes den regel, der findes i kildeskatteloven om, at man kan kræve beskatningsgrundlaget ændret i indkomstårets løb, nærmere kommer til at blive praktiseret.

De foreslåede ændringer i lov om særlig indkomstskat har jeg ikke noget særligt at bemærke til; jeg kan i det store og hele tilslige velvillig behandling af dem.

Jeg må deltage i overraskelsen over, at der endnu ikke er fremsat et forslag om, hvorledes regeringen agter at gennemføre særbeskatningen. Jeg mener, at det er på høje tid. Der må være visse programmeringsproblemer for de maskiner, som finansministeren tidligere har udtalt så stor respekt for.

Jeg må altså udtrykke min skuffelse over den mangel på vilje til administrativ reform, som disse lovforslag vidner om gennem det, der ikke står i dem. Måske kan vi råde bod på visse ting i udvalget.

Sigsgaard: Jeg må sige, at jeg ligesom hr. Foged er blevet fascineret lidt af bemærkningerne i finansministerens skriftlige fremsættelse, især af den del af den, der handler om ligningen og om opkrævningen af skatten. Og det, der fascinerer mig på samme måde som hr. Foged, er den vældige uklarhed, der er i det afsnit. Det er forbløffende, så lidt konkret der siges om, hvad der egentlig skal ske på det område. Det siges, at de kommunale ligningsmyndigheder skal udføre arbejdet med forskudligningen, og det synes jeg for så vidt

er i orden. Det siges videre, at det ikke i kildeskatteloven er fastsat, hvilke myndigheder der skal varetage de store opgaver med beregning og opkrævning af skatterne under kildeskatteordningen, og man har fundet det mest praktisk, at finansministeren træffer bestemmelse herom. Jeg kan godt se, at det fra finansministerens synspunkt er praktisk at ordne det på den måde, men jeg synes ikke, det er helt tilfredsstillende. Jeg synes, at folketinget må ind i billedet dér.

Det siges videre, at der har været ført en række forhandlinger om spørgsmålene her med de kommunale organisationer, og man har i det store og hele opnået enighed om, hvordan opgaverne skal fordeles mellem stat og kommuner. Der siges derimod ikke noget om, hvad den enighed egentlig går ud på, hvad det er, man er nået frem til. På et eller andet tidspunkt imødeser jeg gerne en redegørelse for, hvad det er, man er nået frem til. Jeg synes i modsætning til den foregående ordfører ikke, at det er tilstrækkeligt, at redegørelsen gives i udvalget; man forstår sikkert nok min motivering for det. Jeg vil gerne have, at hele folketinget orienteres om spørgsmålene.

Jeg har tidligere sagt det, men vil gerne gentage det her, at jeg tror, man alvorligt skal overveje at lade ligningen overgå til staten. Man hører fra tid til anden rosende bemærkninger om ligningsarbejdet rundt omkring i kommunerne og den store værdi, der ligger i, at det er lokale folk, der foretager ligningen. Men taler man med de folk, som det, om jeg så må sige, går ud over, så er de jo ikke nær så begejstrede. Og man møder mange gange den opfattelse, at man faktisk ville foretrække, at der var større lighed, en mere ligelig behandling af borgerne i ligningen; en sådan ligelig behandling kunne opnås, såfremt ligningen overgik til staten.

Afsnittet i fremsættelsen om ligningen giver mig i øvrigt anledning til endnu en gang at pege på, at der burde gøres noget ved effektiviseringen af ligningen, noget mere, end der bliver gjort. Jeg har i den allerseneste tid talt med nogle skattefolk, og de er jo voldsomt bebyrdet med arbejde og synes næsten, at opgaven er mere uoverskuelig, end den nogen sinde før har været. Så vidt jeg erindrer, udtalte ligningschefen

[Sigsgaard.]

for kort tid siden, at man nok måtte forvente og måske allerede i dag var ude for et tiltagende skattesnyderi, bl. a. på grund af det stigende skattetryk. Dyngen af selvangivelser, der aldrig nogen sinde bliver kontrolleret, er meget, meget stor rundt omkring. Det er tidligere oplyst, at det er temmelig store milliardbeløb, der antagelig holdes ude fra beskatning. Tal på 5 til 7 milliarder har været nævnt, og havde man kunnet få dem ind — og det kan man selvfølgelig ikke få i et snuptag — så kunne de store momsforhøjelser, som vi nu er ude for, have været undgået.

Det, der først og fremmest er brug for her, er jo mere mandskab, det er en forholdsvis enkel ting. Så ved jeg godt, at man møder indvendingen om, at det er svært at få mandskab, det er svært at få kvalificeret personale til ligningsarbejdet. Men da man mener, at man kan skaffe flere hundrede mennesker ekstra, når man nu vil til at overflytte arbejdsanvisningen til det offentlige, så kan den indvending ikke tages helt så alvorligt, som man måske i første omgang skulle tro. Der behøves altså bevillinger, der behøves mere mandskab, hvis ligningen skal effektiviseres, og jeg skal endnu en gang henstille til finansministeren, at der i hvert fald ikke på det område spares, men at der tværtimod sættes ind med flere midler, end det hidtil har været tilfældet.

Vedrørende lejeværdien af fast ejendom, der skal sættes op til 3¼ pct., skal jeg ikke gøre mange bemærkninger, men det siges i fremsættelsestalen, at for ejendomme, der første gang vurderes ved den 14. almindelige vurdering, altså næste vurdering, vil det være i strid med boligforliget uden videre at anvende en lejeværdiprocent på 3¼, og at der derfor til næste år kan ventes lovforslag om, hvad der skal ske i sådanne tilfælde. Dér vil jeg gerne allerede nu tage et forbehold. Hr. Kai Moltke har tidligere foreslået, at man for sådanne ejendomme ligesom for ejendomme, der skifter ejer, går op til en lejeværdi på 4 pct., og det forslag holder vi stadig fast ved, og derfor kan finansministeren næppe imødesee nogen større velvilje fra vor side over for det forslag, han vil fremkomme med til næste år, selv om det altså ikke står klart, hvad forslaget

kommer til at gå ud på. Jeg kan ikke acceptere påstanden om, at det skulle være i strid med boligforliget at gå op til 4 pct. for de ejendomme, jeg her har nævnt, og i hvert fald kan man vel ikke være uenig om, at en sådan forhøjelse til de 4 pct. ville være med til at billiggøre de nye parcelhuse og de parcelhuse, der skifter ejer.

Hvad angår den særskilte beskatning i forbindelse med den særlige indkomstskat, kan jeg ikke være særlig uenig med finansministeren, men skal kun pege på — hr. Grünbaum var inde på det samme — at vi nu snart må se regeringens udspil vedrørende særbeskatningen. I den forbindelse kan jeg da anbefale en tanke, som jeg var inde på for nogen tid siden her i tinget, et forslag, som på en forholdsvis enkel måde ville løse problemet, uden at det gav de urimelige sociale konsekvenser, som i hvert fald en ret stor del af tingets medlemmer her ikke kan acceptere, et forslag, der gik ud på, at hver ægtefælle simpelt hen angav sin bodel og sin andel af indkomsten, at skatten derefter blev udregnet efter de gældende regler, men at den del af skatten, der hidrørte fra hustruindkomsten, overførtes til hustruen, og hun altså skulle svare denne del af skatten. Det ville være en særbeskatning, og det ville ikke få uheldige sociale konsekvenser eller byrdefordelmæssige konsekvenser.

I øvrigt kan vi anbefale de ændringer, der her er fremsat forslag om.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg takker de ærede ordførere for den indgående og velvillige behandling, lovforslagene har fået, selv om det naturligvis på nogle områder må vække betænkeligheder for folketinget at vedtage dem i den foreliggende skikkelse.

Jeg vil gerne sige, at jeg beklager, at disse forslag ikke blev færdige til fremsættelse til 15. marts, men det vigtigste var efter vort skøn at få fremsat selve kildeskatteforslaget og ikrafttrædelsesforslaget vedrørende kildeskatten inden 15. marts og få arbejdet i gang, og ved fremsættelsen af disse forslag den 13. marts meddelte jeg, at der hertil ville komme forslag til disse følgerlove.

Ikke mindst på foranledning af hr. Grünbaum er problemerne vedrørende særbeskatningen blevet drøftet. Jeg vil gerne sige, at der er visse af de bemærkninger, der faldt,

[Finansministeren.]

som jeg mener vedrørte et ligningslovforslag for 1968 og ikke i og for sig, hvad der skal ske fra og med 1970. Regeringens skatteudvalg arbejder med et forslag vedrørende ligningsbestemmelser for 1968, som man håber at kunne fremsætte inden folketingets sommerferie, og deri må vi altså løse nogle af de problemer, som hr. Grünbaum omtalte.

Dette forslag vedrører derimod de ligningsbestemmelser, der skal gælde, når kildeskatten træder i kraft 1. januar 1970; og der er efter mit skøn ingen tvivl om, at i kraft af, at det hænger sammen med kildeskatteforslaget, indfører det en særbeskatning. Det kildeskatteforslag, der blev fremsat her i marts måned, indeholder jo forslag om en særbeskatning af hustruens indtægt, og der er i og for sig ikke noget ukendt i det. Det, som vi vil møde med ændringsforslag om i kildeskatteudvalget, som det også er nævnt af ærede ordførere, er spørgsmålet om de medhjælpende hustruers stilling, og spørgsmålet, som hr. Grünbaum var inde på, om hustrufradraget skal føres tilbage under hensyn til de skalamæssige vanskeligheder, der kan være ved at få særbeskatningen til at falde på plads. Jeg håber i løbet af kort tid at kunne fremsætte disse ændringsforslag i kildeskatteudvalget, idet de principielle bestemmelser må stå i selve kildeskatteloven, ligesom der i dag står i det lovforslag, der er fremsat, at gifte kvinders udeerhvervsindtægt skal underkastes en særbeskatning. Der er selvfølgelig nogle regler vedrørende særbeskatningen, der først vil finde deres endelige form, når udskrivningsloven for 1970 bliver gennemført; dér vil man kunne se de skalamæssige virkninger af indførelsen af særbeskatningen og bortfaldet af forskellige fradrag.

Med hensyn til hustrufradraget, som hr. Grünbaum gjorde en særlig bemærkning om, vil jeg gerne henlede opmærksomheden på, at i det kildeskatteforslag, der blev fremsat her den 7. december 1966, altså for halvandet år siden, stod der i bemærkningerne, at hustrufradraget forudsættes afskaffet. Vi har arbejdet ud fra det samme, nemlig at vi må fastholde det, der stod i hr. Grünbaums bemærkninger, og vi gør det — problemerne er jo akkurat de samme nu som dengang — indtil vi ved den

endelige beregning har set, hvad der vil være det enkleste og det rigtigste, om man kan finde et særbeskatningsmønster, som gør, at hustrufradraget kan bortfalde.

Det er naturligt, at ordførerne for det konservative folkeparti og venstre måtte føle sig noget betænkelige — det gjorde hr. Grünbaum jo også — ved de bemyndigelser, som gives. Så vidt jeg kunne høre, var hr. Ømann også betænkelig ved disse bemyndigelser. Vi kan jo drøfte i udvalget, hvorvidt disse bemyndigelser er for omfattende; og om man i så fald kan ruste kildeskatteadministrationen med det fornødne lovgivningsmæssige grundlag på et tidspunkt, hvor vi ikke helt kender de store praktiske vanskeligheder, som indførelsen af kildeskatten vil medføre, og hvor der hen ad vejen kan dukke tanker op om administrative forenklinger, som det vil være rart at man har bemyndigelse til at kunne gennemføre, uden at man først skal fremsætte et lovforslag måske hen på sommeren, hvor folketinget ikke er samlet. Vi må jo ikke glemme, at vi går over til et helt nyt skattesystem, og disse brikker kan ikke falde på plads, hvis man ikke har ret til at gennemføre visse administrative forenklinger.

Det gælder for så vidt også problemerne vedrørende den foreløbige ansættelse. Jeg er meget rede til at se på, om vi kan indføre en eller anden klageprocedure, men jeg vil gøre opmærksom på, at det kan være et vanskeligt problem. Den foreløbige ansættelse er ikke et stykke ligningsarbejde, den foreløbige ansættelse er efter sit princip i og for sig kun skatteyderens egen opgivelse af hans forventede indtægt i det kommende år, og i denne forventning kan han blive skuffet, eller det kan gå bedre, end han regner med. Men det er ikke nogen principiel afgørelse af hans indtægtsforhold, for det kan man jo ikke; i efteråret 1969 er der ingen myndighed, der med nogen retfærdighed eller rimelighed kan sige: du vil i 1970 tjene så og så mange penge, og derfor sætter vi dig i skat til det og det beløb. Det er der ingen myndighed der kan, og derfor vil den foreløbige ansættelse stort set blive skatteyderens egen opgivelse, korrigeret måske for fejlregninger og fejlsammenlægninger og for åbenbare urimeligheder i tilfælde, hvor man kan se, at her er manden ude på at fuppe skattevæsenet ved,

[Finansministeren.]

at han fører en forventet indtægt ned til 0 eller så langt ned, at man må have en fornuftig forklaring på: hvorfor venter du pludselig til næste år at gå så langt ned i indtægt?

Vi må ikke glemme, at det er ikke ligningsarbejde i den forstand, vi er vant til det herhjemme; her skal vi tænke i andre baner. Det, vi er vant til ved et ligningsarbejde, det er, at vi prøver på at finde frem til den rigtige fortolkning af lovene over for en given indkomst, prøver på at nå frem til: hvad er selve den indkomst, skatteyderen har oppebåret? Her drejer det sig om spørgsmålet: hvad forventer skatteyderen at indtjene i det kommende år? Og her kan naturligvis hverken af den højeste eller den laveste klageinstans træffes nogen retfærdig eller rigtig afgørelse med hensyn til, hvad forventningen kan være om indtægten i det kommende år. Det er til syvende og sidst kun skatteborgerens egen forventning, der her kan lægges til grund, medmindre han ikke er i stand til på fornuftig vis at redegøre for, hvorfor hans forventning er så forskellig fra hans sædvanlige, om jeg så må sige, indtægtsmønster.

Men jeg er som sagt rede til at se på det. I hvert fald er det givet, at hvis det ikke skal blive et illusionsnummer, må det være en meget hurtig klageadgang, der skal være tale om, for ellers kommer han jo alligevel til at betale af den foreløbige ansættelse, og så er der jo ingen grund til at have en klagesag på den foreløbige ansættelse et helt år og så lade den løbe over til at blive en klageadgang over den endelige ligning, når denne finder sted efter dette års udgang.

Det er givet, at folketingsudvalget må se på disse ting og også se på det problem, hr. Foged rejste vedrørende de omfattende bemyndigelser i øvrigt og med hensyn til 3 års reglens bortfald. Så vidt jeg husker, var det hr. Foged og mig, der i fællesskab fik indført denne 3 års regel, dengang man indførte den særlige indkomstskat, og jeg tror, vi gjorde det, fordi den særlige indkomstskat ikke indeholdt nogen skattefradragsret; derfor var det vor tanke, at vi kunne gå med til denne særlige indkomstskat under forudsætning af, at det blev valgfrit for skatteyderen, om han ville give afkald på skattefradragsretten ved at be-

tale efter den særlige indkomstskats principielle regler, eller han ville ordne problemet ved 3 års reglen. Derfor mener jeg, at 3 års reglen hænger meget stærkt sammen med et skattesystem, hvor vi havde denne statsskattefradragsret, altså den store almindelige skattefradragsregel, medens jeg mindst fra alle de administrative vanskeligheder, det naturligvis vil give i et kildeskatte-system, knap nok ser skatteyderens interesse nu i en 3 års regel, hvor han ellers kunne komme ind under særlig indkomstskat. 3 års reglen giver jo fuld indkomstskat over de 3 år med $\frac{1}{3}$ hvert år, eller hvordan man nu deler det pågældende beløb op. Derimod giver den særlige indkomstskat jo trods alt en lavere skatteprocent for langt, langt de fleste indtægter, end den almindelige indkomstskat over 3 år vil give. Men det er naturligvis også en af de ting, som folketingsudvalget kan skønne over og vurdere, hvad man synes er rigtigt.

Må jeg så til sidst sige til hr. Sigsgaard, at spørgsmålet om aftalen med kommunerne, som han efterlyste, står at læse i den beretning af 3. april 1968, som folketingsudvalget netop har tilstillet folketingets medlemmer. Den angår den del af udvalgsarbejdet, der havde fundet sted inden folketingsvalget, og dér vil han i bilag 3A til bilag 39 se den daværende finansministers redegørelse for de aftaler, man har indgået med kommunerne, og for den administrative tilrettelæggelse, der herefter skulle finde sted af kildeskatteordningen. Og som jeg har sagt tidligere, er der ikke ændret noget i de aftaler, der er indgået med kommunerne på disse områder.

Foged: Jeg takker ministeren for den velvilje, der er blevet givet udtryk for med hensyn til at tage spørgsmålet om en klageret op til ny behandling. Må jeg dog over for ministeren sige, at det er jo rigtigt, at det ikke er nogen ligning; det er sådan en forskudsskat. Men der er dog et par ting, der skal falde sammen: skatteyderens skønmæssige ansættelse og de kommunale ligningsmyndigheders ansættelse, og § 32, stk. D, giver en enkelt person myndighed til ligesom at sige til skatteyderen: ja men du har nu vurderet det forkert, og derfor sætter jeg noget helt, helt andet, og den eneste appelinstans i så tilfælde er den kommunale

[Foged.]

ligningsmyndighed. Det er en forholdsvis lav instans skattemæssigt set og en lokalinstans, hvor måske sådan set også den visdom, der findes med hensyn til skatte-reglerne, ikke er alt for omfattende. Og så skal en skatteyder altså finde sig i at være beskattet efter en sådan afgørelse i det år, han går ind i, selv om der står i reglerne, at han kan få afgørelsen ændret. Ja, hvis det i årets løb viser sig, at det er store ændringer, så kan spørgsmålet om ændring naturligvis komme ind i billedet, men det kan ikke være tilfredsstillende for en skatteyder at få underkendt visse ting af en enkelt person eller af et så lokalt organ, ting, som han måske om 2 år vil få ret i. Når jeg bringer spørgsmålet frem, er det også ud fra den betragtning, at når over 40 pct. af de skatteydere, der klager til landsskatte-retten, får medhold, så er disse skatteydere behandlet forkert i starten. Vi må ikke have alt for mange skatteydere, der føler, at de er behandlet forkert, derfor skal de have muligheder for klage, og derfor anmoder jeg om, at man giver borgerne en rimelig klageinstans.

Med hensyn til de 3 år vedrørende særlig indkomstskat er det rigtigt, som ministeren sagde, at det blev gennemført i sin tid af ganske bestemte grunde, bl. a. af hensyn til skattefradragsretten. Men der var jo den ting mere, at når beskatningen ved særlig indkomstskat er 30 pct., så vil alle de borgere, der ligger med lavere indkomster, kunne se deres fordel ved en ligning over 3 år, og reglen er egentlig indført til fornøjelse for dem, der ligger i en svag indkomstposition. Det drejer sig jo ofte om ældre mennesker, der må sælge et eller andet formuegode, hvorpå der har været afskrevet. Disse ældre menneskers indkomst-basis er ligesom rykket fra dem, og de vil takket være denne regel kunne nøjes med 18 pct. i stedet for 30 pct. (*Finansministeren* [Poul Møller]: Husk kommuneskatten!). Ja, ja. Hvorvidt det vil være en fordel for dem, må de jo selv afgøre. Men jeg finder, der er

grundlag for, at vi dog tager det op til drøftelse.

Grünbaum: Jeg vil gerne takke finansministeren for hans bemærkninger vedrørende særbeskatningen. Jeg har forstået det på den måde, at der meget hurtigt, det vil vel sige, inden folketinget sendes hjem, kommer et sådant forslag, så man kan se, hvilken ordning man regner med skal gennemføres. Jeg vil også tro, at der i befolkningen vil være meget stor interesse for at få et grundlag, et konkret grundlag, for en diskussion om disse problemer.

Jeg har forstået finansministeren på den måde, at man regner med en grundbeløbskala, en enhedsskala, og med de personfradrag, vi har, osv. og dertil en overvejelse af, om man skal bevare et hustrufradrag eller måske have et familiefradrag. Det var på denne baggrund, det forekom mig noget mærkeligt, at vi her er blevet præsenteret for et ligningslovsforslag, der skal gælde fra kildeskattens ikrafttræden, og som ophæver hustrufradraget, uden at man samtidig siger, hvad man vil. Naturligvis kan man ophæve hustrufradraget her i ligningsloven og så i den ordning, man kommer med for særbeskatningen, have de fornødne regler med. Men det er ingenlunde givet, at man skal ophæve hustrufradraget. Det er muligt, at problemet skal laves på en noget anden måde. Det er jo det, man skal drøfte, når man ser, hvordan virkningerne er, og disse virkninger kan man jo godt illustrere allerede nu, selv om man ikke har det endelige grundlag for udskrivningen i det år, der er tale om, 1970.

Jeg vil også lige gøre opmærksom på, at man har måske nok i sin tid sagt i bemærkningerne, at hustrufradraget forudsættes ophævet, men dengang regnede man jo med et helt andet system. Det var treskala-systemet, man havde dengang. I betænkningen af 13. marts 1967 står udtrykkelig anført hustrufradrag, og man peger på familiefradrag som en mulighed. Jeg skulle da hilse med glæde, hvis man kunne slippe

[Grünbaum.]

for sådanne særlige fradrag, men det er nok vanskeligt at komme uden om visse fradrag. Men det må vi jo se på.

Så er der spørgsmålet om ikrafttræden på et noget tidligere tidspunkt. Det svarede finansministeren ikke på. Jeg ved ikke, om finansministeren har noget at sige om det, altså spørgsmålet om, hvorvidt en særbeskatning kunne træde i kraft allerede fra 1. juli 1969.

Finansministeren (Poul Møller): Det er jo det problem, vi skal overveje og finde en løsning på i det ligningslovforslag for 1968, som jeg siger vil blive fremsat her, inden tinget tager på sommerferie, som ikke kan ventes gennemført inden tingets sommerferie, men altså fremsat. Regeringens skatteudvalg skal drøfte disse problemer. Vi har indhentet forskellige udtalelser fra kommunerne om, hvorvidt de kan administrere det i det halve år, det drejer sig om, uden at slå administrationsmulighederne i stykker for kildeskatten, som skal komme et halvt år senere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at de to lovforslag henvises til udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. (Kildeskat) m. fl. lovforslag. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v.

(Lovforslaget (nr. 107) findes i tillæg A. sp. 2599, fremsættelsen i tidenden sp. 2233).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de under punkterne 9-11 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v.

(Lovforslaget (nr. 108) findes i tillæg A. sp. 2605, fremsættelsen i tidenden sp. 2233).

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om investeringsfonds.

(Lovforslaget (nr. 109) findes i tillæg A. sp. 2615, fremsættelsen i tidenden sp. 2233).

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om indskud på etableringskonto.

(Lovforslaget (nr. 110) findes i tillæg A. sp. 2625, fremsættelsen i tidenden sp. 2233).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Grünbaum: De 4 lovforslag, der i hovedsagen kun indeholder forslag til ændringer, som er en følge af forslag til ændring af afskrivningsloven, giver mig ikke anledning til generelle eller principielle bemærkninger ud over den ene bemærkning, at jeg anser det for en god ting, at det i lovene om investeringsfonds og om indskud på etableringskonto nu foreslås, at finansministeren skal kunne overlade til en anden myndighed at varetage de dispensationsbeføjelser, der er tillagt finansministeren i de to love. Det synes jeg er en ganske god ting.

I øvrigt skal jeg tilsige vor medvirken til en sagligt og hurtigt behandling af forslagene.

Haustrup Clemmensen: Også det konservative folkeparti tilsiger villighed til at arbejde hurtigt med disse lovforslag. Vi mener, de er en naturlig følge af de afskrivningsforslag, der allerede har været til første behandling her i tinget.

Jeg tror ikke — det fremgik allerede af den socialdemokratiske ordførers tale — at der er tale om store principielle uenighedsspørgsmål. Jeg vil dog gerne gøre opmærksom på, at også det konservative folkeparti med glæde ser, at ministeren foreslår at kunne benytte sin dispensationsbeføjelse på den måde, at den delegeres videre til andre. Det må vel være naturligt rent principielt og lovgivnings-